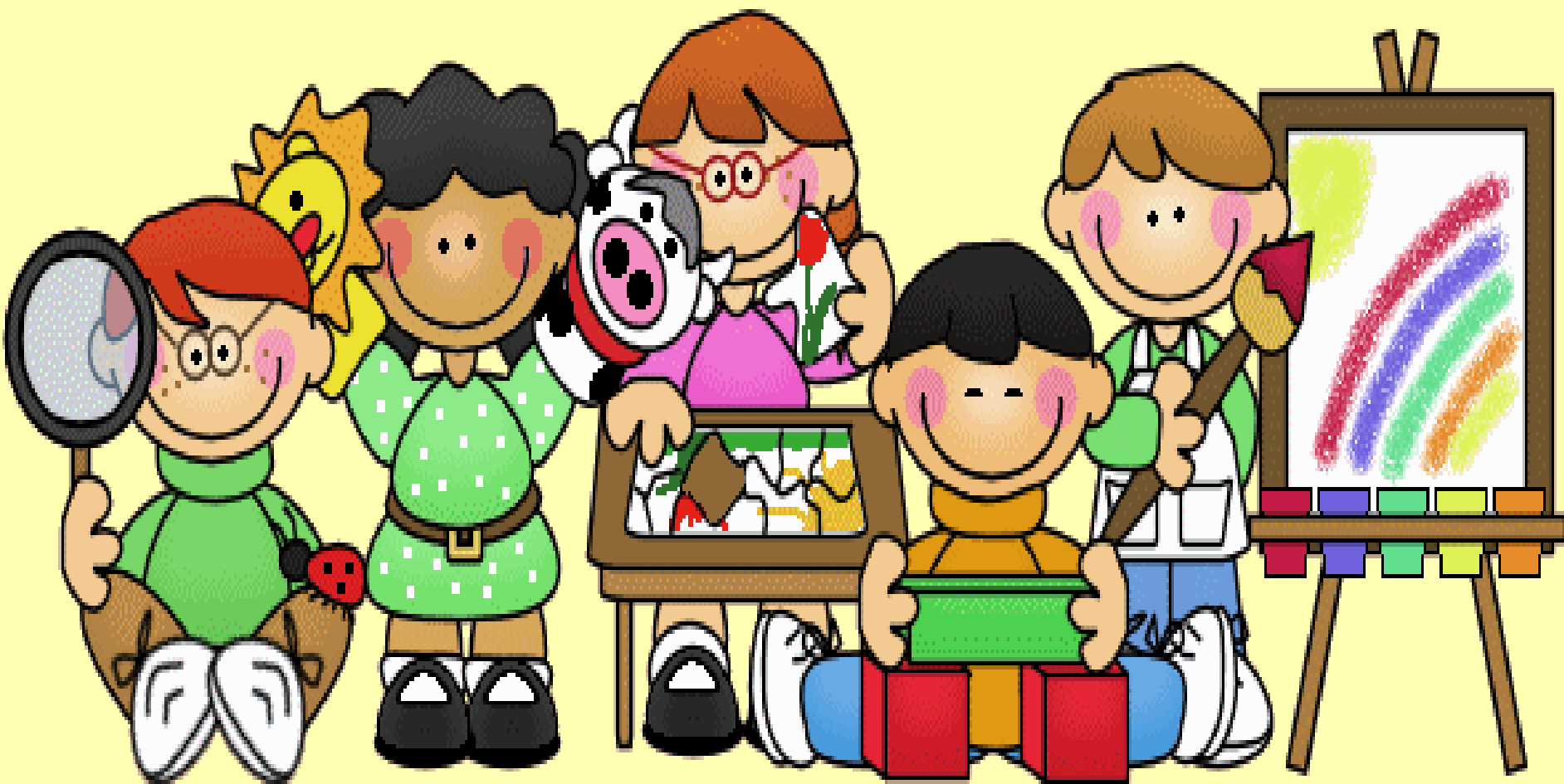

O nadarjenih otrocih v vrtcu

- Izkušnje in znanje o nadarjenih v predšolskem obdobju pridobivamo tudi v našem vrtcu.
- Institucije in strokovnjaki se z nadarjenimi ukvarjajo predvsem v osnovni in srednji šoli.
- Pedagoška fakulteta, Zavod RS za šolstvo.
- Pripravljamo interne izobraževalne aktive, kjer predstavimo teorijo, izmenjamo izkušnje, govorimo o praksi.

- Izhodišče: Vsak otrok ima močna področja. Pri nekaterih so že v predšolskem obdobju zelo izrazita.
- Prepoznavanje močnih (in šibkih) področij.
- Sodelovanje med starši in vzgojiteljicami (govorilne ure, pogovor o opažanjih).
- Šola za starše: **Nevroznanost in vzgoja, dr. Tina Bregant, (nevropediatrinja) 21. 4. 2016 ob 17.00.**

KDO SO NADARJENI OTROCI?

- Otroci, ki imajo izredne sposobnosti in potencialne, da prikažejo svoje dosežke na različnih področjih v primerjavi s svojimi vrstniki.
- Nadarjen ali visoko sposoben otrok je tisti, katerega sposobnosti in specifične kompetence sodijo v zgornjih 10% (5%?) dosežkov populacije.
- Otroci z visokim učnim potencialom.

SPLOŠNA IN SPECIFIČNA NADARJENOST

- SPLOŠNA NADARJENOST – na več področjih.
- SPECIFIČNA NADARJENOST – talentiranost:
  - Nadarjenost na umetniškem področju.
  - Nadarjenost na gibalnem področju.
  - Intelektualna nadarjenost na področju jezika, matematike in drugih predmetov.
  - Nadarjenost v spretnostih.
  - Socialna nadarjenost.

- Dispozicija za posebne dosežke še ne pomeni, da jih bo otrok tudi dejansko razvil (*„potencialno nadarjen otrok“*).

- Za razvoj visoke storilnosti sta potrebna še:

USTVARJALNOST (sposobnost povezovanja idej, informacij in stvari na izviren, nenavaden in nov način).

MOTIVACIJA IN OKOLJE (marljivost in vztrajnost, ambicioznost, emocionalna trdnost, priznanje okolja, optimalno spodbujanje).

ZNAČILNOSTI NADARJENIH

- Ima bogato besedišče.
- Ima dober spomin.
- Hitreje in lažje se uči.
- Zna brati.
- Preseneča z logičnim mišljenjem.
- Ima izvirne ideje in je ustvarjalen.
- Raje se igra igre, ki so odvisne od sposobnosti, kot tiste, ki so odvisne od sreče.

- Ima veliko interesov, zanimajo ga različne teme.
- Izstopa pri ustvarjalnih zaposlitvah.
- Rešuje enostavne računske naloge.
- Kaže vodstvene sposobnosti.
- Izstopa s širokim splošnim znanjem.
- Pri igri je rad neodvisen, ima raje individualno delo.
- Je energičen, rad preizkuša svoje ideje, rešitve.
- Je prožen v mišljenju.
- Je dovzeten za estetiko.

NADARJENI V VRTCU?

- Zvrt, ZUOPP.
- Programske smernice za svetovalno službo.
- Kurikulum za vrtce.
- V ponudbi MIZŠ nadaljnjega strokovnega izobraževanja in usposabljanja za strokovne delavce posebnih vsebin s tega področja ni oziroma jih je zelo malo.

CILJI KURIKULA ZA VRTCE (1999):

- Bolj odprt in fleksibilen kurikulum v različnih programih za predšolske otroke.
- Pestrejša in raznovrstnejša ponudba na vseh področjih dejavnosti predšolske vzgoje.
- Večje omogočanje individualnosti, drugačnosti in izbire v nasprotju s skupinsko rutino.
- Oblikovanje pogojev za večje izražanje in ozaveščanje skupinskih razlik (nediskriminiranost glede na spol, socialno in kulturno poreklo, svetovni nazor, narodno pripadnost, telesno ali duševno konstitucijo).

NAČELA (KURIKULUM)

- **Načelo demokratičnosti in pluralizma** (različni programi, različni teoretski pristopi in modeli, različne metode in načini dela, fleksibilnost v prostorski in časovni organizaciji življenja in dela v vrtcu).
- **Načelo enakih možnosti in upoštevanja različnosti med otroki ter načelo multikulturalizma** (omogočanje enakovrednih pogojev za optimalni razvoj vsakega otroka, upoštevanje individualnih razlik v razvoju in učenju ...).
- **Načelo omogočanja izbire in drugačnosti.**
- **Načelo uravnoveženosti.**

ODKRIVANJE IN OBRAVNAVA NADARJENIH V OSNOVNI ŠOLI

1999 → Koncept: Odkrivanje in delo z nadarjenimi v devetletni osnovni šoli.

1. Opredelitev nadarjenosti.
2. Značilnosti nadarjenih učencev.
3. Izhodišča za odkrivanje in delo.

„Delo z nadarjenimi naj se začne čim bolj zgodaj.“

4. Odkrivanje nadarjenih: širši izbor, nato testiranja. Kot nadarjeni so identificirani tisti učenci, ki so VSAJ NA ENEM kriteriju dosegli nadpovprečen rezultat (na testu inteligentnosti, na testu ustvarjalnosti ali na ocenjevalni lestvici za učitelje).

5. Delo z nadarjenimi: v prvi triadi predvsem v okviru matičnega razreda (notranja diferenciacija, le občasno ločevanje iz razreda, pri samostojnem učenju, dodatnem pouku, interesnih dejavnostih).

**REZULTAT TEGA SISTEMA JE OSUPLJIV DELEŽ
NADARJENIH (25%) V SLOVENSKIH OŠ!**

- Vedno so v manjšini, vedno izjema, ne pravilo.
- Neskladje med hitrim intelektualnim in „normalnim“ čustvenim razvojem: povečana vzdražljivost, pretirana konfliktnost, povišana občutljivost za krivičnost, čustveni izbruhi ob frustracijah, perfekcionizem in dvom vase, neradi se podrejajo, specifičen humor in besednjak.
- Velike zahteve do sebe, hitro jim vzame pogum, zunanja kritika jih močno prizadene.

- Drugačni so od vrstnikov, zato imajo težave pri interakciji z njimi. Velikokrat so osamljeni, ker jih vrstniki ne razumejo in zavračajo.
- Težavno soočanje z visokimi pričakovanji okolice (perfekcionizem staršev), stres.
- V zdajšnjem sistemu vpisov na fakulteto so pomembne ocene, ne znanje.
(marljivost:nadarjenost)

OBLIKE DELA Z NADARJENIMI

➤ PROJEKTNO DELO

Primeren za vse otroke, posebej uživajo nadarjeni

➤ DELO V MAJHNI SKUPINI

Mnoge raznolike aktivnosti

➤ INDIVIDUALNO DELO

Razširitev osnovnega program

➤ AKTIVNOSTI IZVEN VRTCA

Nove izkušnje in izzivi

➤ DODATNA SREDSTVA – MATERIALI

Zahtevnejše didaktične igre, delovni listi

KLJUČNE NALOGE VZGOJITELJICE PRI ODKRIVANJU IN SPODBUJANJU NADARJENEGA

- Informacije.
- Mnenja staršev.
- Otrokovi izdelki.
- Konkretno delo z njimi.
- Otrokovo izražanje, glasbene in gibalne dejavnosti.
- Ustvarjanje ustreznega čustvenega ozračja v skupini.
- Odnos vzajemnega upoštevanja in zaupanja.

VIRI

1. **Bela knjiga (1995, 2011).**
2. George, D. (1997). **Nadarjeni otrok kot izziv.** ZRSŠ, Ljubljana.
3. **Kurikulum za vrtce. (1999).**
4. Juriševič, M., Rajović, R., Drgan, L. (2010). **NTC učenje: spodbujanje razvoja učnih potencialov otrok v predšolskem obdobju.** Gradivo za strokovni seminar. Pedagoška fakulteta, Ljubljana.

5. Juriševič M., Stritih, B. (2012). **Vloga psihologa v vzgoji in izobraževanju nadarjenih.** Zbornik s posveta, Pedagoška fakulteta, Ljubljana.
6. Kraft, T., Semke, E. (2008). **Odkrijmo in razvijmo otrokovo nadarjenost.** Mladinska knjiga, Ljubljana.
7. Marjanovič Umek, L., Zupančič, M. (2004). **Razvojna psihologija.** Filozofska fakulteta, Ljubljana.
8. **Nadarjeni in talentirani predšolski otrok.** (2016). Zbornik prispevkov, IX.mednarodna konferenca vzgojiteljev v vrtcih.

9. Podgornik, T., Rajović, R. (2015). **Tu ga ni, le kje tiči?** Mensa Slovenija.
10. Rajović, R. (2013). **IQ otroka – skrb staršev.** Mensa Slovenija.
11. Sutherland, M. (2015). **Nadarjeni v zgodnjem otroštvu.** PeF, Lj.
12. Vesel, P. (2012). **Delo z nadarjenimi otroki v vrtcu.** Diplomaska naloga. PeF, Ljubljana.